

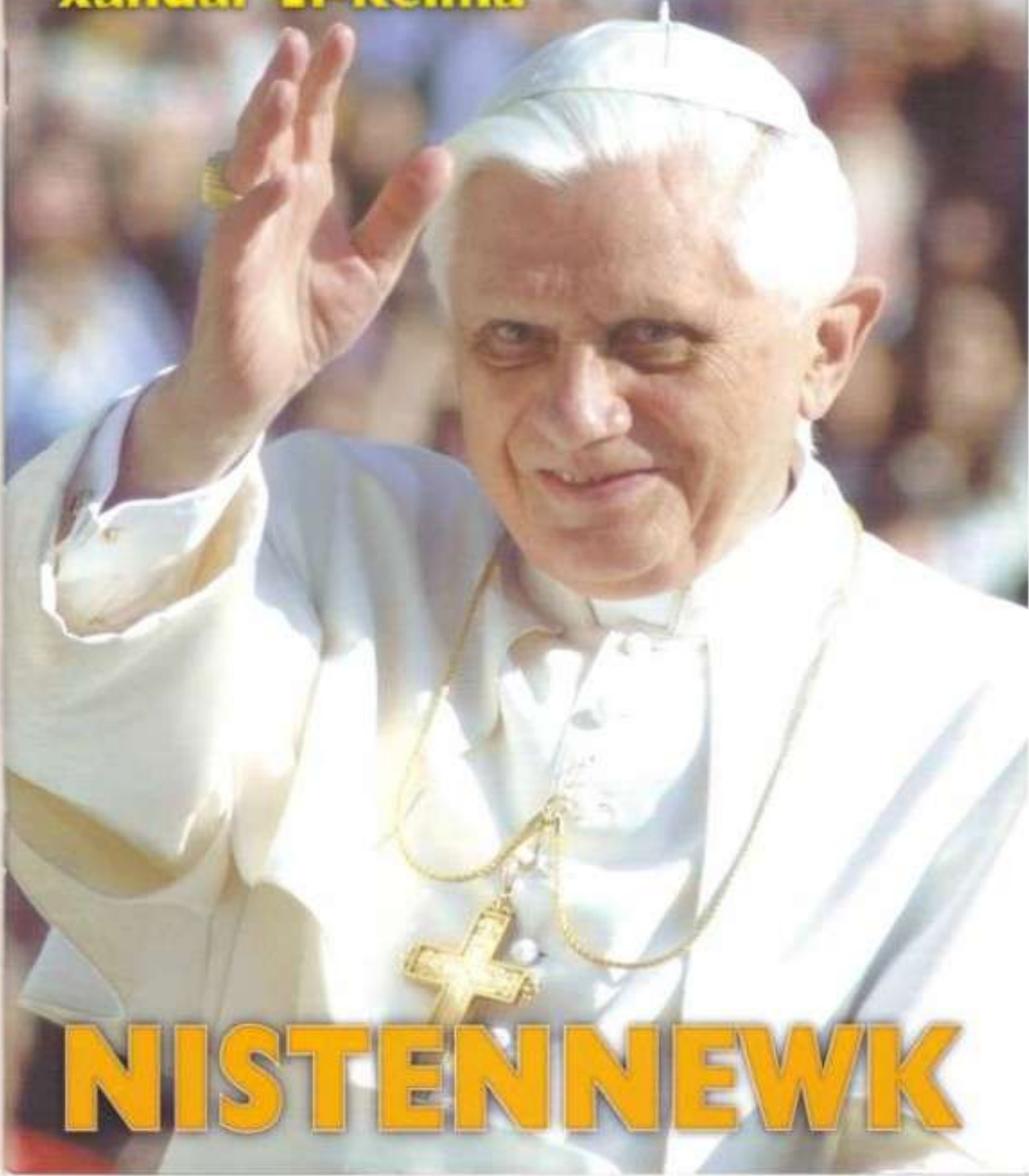
JANUAR - MARZU 2010

XK

xandar il-kelma

"għall-imbrogli ta' il-kelma" - **Benedittu XVI**
f' Malta
PRESENZA NELL-IRGĠIJA TA' SAN PAULI
17-18 April 2010

NISTENNEWK

IL-ĦAJJA TA' PATRI TUMAS TYN O.P. IL-QADDEJ TA' ALLA

minn Reno Muscat O.P.

Tumas twieled f'Brno fiċ-Ċekoslovakkja, illum ir-
Repubblika Ċeka fit-3 ta' Mejju, 1950. Fi ċkunitu
Tumas kien imrawwem minn familta fi prinċipji Nsara,
liema prinċipji ma setax jistqarr bil-miftuh minhabba
r-reġim Komunista. Il-mexxej tal-parroċċa, Dun Josef
Budish, kien l-aktar bniedem li halla influwenza fil-
formazzjoni Nisranija tat-tfajjel. Kellu biss tnax-il sena
meta Tumas beda juri x-xewqa li jsir saċerdot reliġjuż,
minkejja l-pariri ta' ommu biex jistudja l-mediċina.

Wara li spiċċa l-iskola primarja u sekondarja fil-belt
fejn twieled, inghata borża ta' studju fl-Akkademja
Diġjone jew il-Liċeo Carnot fi Franza. Fl-1 ta' Lulju,
1969, akkwista l-baċellerat b'punti tajbin hafna. Sar
jaf lill-patri Dumnikan Henri-Marie Féret. F'dan iż-
żmien huwa tgħallem sewwa bosta ilsna: ir-Russu, il-
Franciż, il-Ġermaniż, il-Lhudi, il-Grieg u l-Latin. Fl-1968
minhabba l-invażjoni Sovjetika, il-ġenituri tiegħu telqu
miċ-Ċekoslovakkja u marru jghixu fil-Ġermanja tal-
Punent.

Meta Tumas halla Franza mar huwa wkoll jghix il-
Ġermanja, fejn fit-28 ta' Settembru, 1969, kien imlibbes
l-abitu tal-Ordni tal-Predikaturi f'Warburg ġewwa
Westphalia fejn huwa għamel ukoll in-novizzjat. Fid-
29 ta' Settembru, 1970 huwa għamel il-professjoni
sempliċi u beda l-istudji filosofiċi-teoloġiċi fl-istudju
Dumnikan ta' Walberberg. Hawn huwa kiseb il-letterat
fit-Teoloġija Mqaddsa bit-teżi *Die Problematik der
Bewegung und Ruhe bei Plato* (Il-problematika tal-
moviment u tal-qagħad skont Platon).

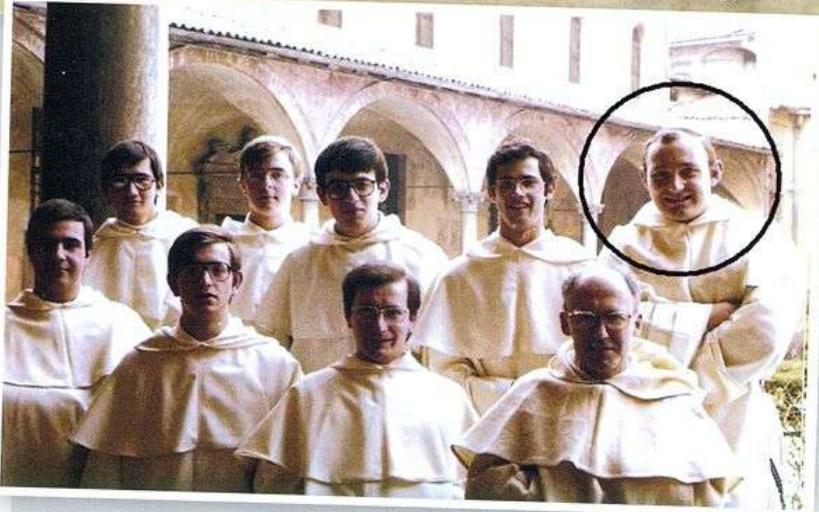
Kontra qalbu kien jara l-waqgħa morali u dottrinali
li f'dawk is-snin kienu qegħdin jahkmu l-Ġermanja
minhabba l-interpretazzjoni modernistika tal-Kon-
ċilju, Tumas sar jaf li d-Dumnikani ta' Bologna, taht it-
tmexxija għaqlija ta' provinċjal ta' dak iż-żmien, Enrico
Rossetti, kellhom fi hsiebhom li jxandru tabilhaqq
it-tiġdid tal-Konċilju. Fl-1972 Fra Tumas inghata l-
permess biex jingħaqad mal-komunità ta' Bologna.
Fid-19 ta' Lulju, 1973, ġewwa l-kunvent fejn jinsab il-
fdal tal-qaddis fundatur, huwa għamel il-professjoni
solenni. Ftit wara kiseb il-liċenzjat fit-teoloġija bit-teżi
ta' 340 paġna miktuba bil-Latin taht it-temexxija ta' Patri
Alberto Galli, OP. L-isem tat-teżi kien: *De gratia divina
et iustificazione. Oppositio inter theologiam Sancti
Thomae et Lutheri*. (Il-grazzja u l-ġustizzja divina. Il-
kuntrarju fit-teoloġija ta' San Tumas u Luteru). Din
it-teżi xehtet dawl fuq il-misteru tar-relazzjoni bejn il-
grazzja u r-rieda hielsa skont id-duttrina ta' San Tumas
ta' Akwinu u mill-banda l-oħra kixfet l-iżbalji tan-neo-
modernisti li riedu jiġġustifikaw l-iżbalji ta' Luteru.

Fra Tumas kien ordnat saċerdot mill-Papa Pawlu VI
fid-29 ta' ġunju, 1975, f'Ruma. Dakinhar Patri Tumas

Fra Tumas kien
ordnat saċerdot
mill-Papa Pawlu VI
fid-29 ta' Ġunju, 1975,
f'Ruma. Dakinhar,
Patri Tumas offra
ħajtu għall-ħelsien
tal-Knisja f'art twelidu.

IL-HAJJA TA' PATRI TUMAS TYN

Patri Tumas ma' shabu fil-kjostru tal-Kunvent ta' San Duminku ta' Bologna

offra hajtu għall-helsien tal-Knisja f'art twelidu.

Fl-1978, Patri Tumas kiseb il-lawrja fit-teoloġija mill-Università Pontifiċja San Tumas ta' Akwinu ġewwa Ruma. Huwa reġa' għażel l-istess tema għat-teżi. L-istess tat-teżi kien 'L-azzjoni divina u l-libertà fil-proċess tal-ġustifikazzjoni skont id-duttrina ta' San Tumas ta' Akwinu', Din it-teżi kien fiha 300 paġna. Direttur tat-teżi kien il-filosofu u teologu Dumnikan Felice Lagutaine.

Lura Bologna, Patri Tumas beda jgħallem it-teoloġija morali u kliemu kien tassew perswassiv. Kien jikkritika l-iżbalji li spiss kienu jsiru fil-qasam teoloġiku. Minkejja l-oppożizzjoni, Patri Tumas żamm shih fit-tagħlim tiegħu, b'impenn lejn Alla u lejn l-erwieh.

Fl-1980 Patri Tumas inhatar viċi president tal-Akkademja tal-Istudji Teoloġici ta' Bologna (Studio Teologico Accademico Bolognese). Predikatur żelanti li fl-istess waqt beda hidma ta' appostolat f'bosta ambjenti, u kien imfittex minn bosta li ma kinux jemmnu, u spiss kien iqarribhom lejn il-Knisja wara li kien iqararhom. Kien jagħmel hafna eżerċizzji spiritwali u kien imfittex għall-konferenzi. B'danakollu huwa kien dejjem attiv fil-hajja saċerdotali tiegħu fuq kolloxx fil-parroċċa ta' San Giacomo Fuori Le Mura ta' Bologna, b'attenzjoni speċjali għall-koppji miżżewġin u għarajjes.

Ma' hutu l-patrijet kien dejjem disponibbli, soċjevoli, fdat, mahbub, umli u ta' parir tajjeb. Kien jahrab dejjem il-kliem vojta. Patri Tumas għex dejjem il-hajja ta' reliġjuż Dumnikan, fl-osservanza tar-regola. B'daqshekk ma kienx nieqes mill-gost tal-hbiberija, l-aktar f'hargiet fil-kampanja. Kien ihobb hafna l-liturġija, it-talb u l-kontemplazzjoni. Kien devot kbir tal-quddiesa l-aktar tal-Ewkaristija; u minkejja li laqa' tajjeb it-tibdil tal-Konċilju, kien ihobb jiċċelebra l-quddiesa ta' San Piju V għal dawk in-nies li jhobbu din il-liturġija hekk sabiha u sugġestiva.

Devot kbir tal-Madonna u ta' Dumnikan tajjeb, kien devot tar-rużarju. Kien jammira l-ispiritwalità Marjana ta' San Alwigi Marija Grignon de Montfort, u spiss kien jirrakkomandaha. Patri Tumas ma kienx biss

intelligenti imma, bħal bosta Slavi, kellu sens artistiku u kien ihobb il-letteratura u l-mużika klassika u kien kompetenti anke f'dawn il-materji. Kien jiehu sehem ukoll f'laqgħat u diskussjonijiet, per eżempju l-laqgħat bejn xjenzati, filosofi u teoloġi organizzati minn Patri Serio Parenti OP. Ta' teologu kien ukoll jiehu hsieb pubblikazzjonijiet u kitbiet f'dan il-qasam f'bosta rivisti.

L-attività tiegħu waqfet hin bla waqt minhabba marda inkurabbli li hakmitu fl-età ta' 39 sena, liema marda għabitlu hajtu fit-tmiem fi żmien xahrejn ta' wġiegh li huwa ssaporta.

L-ahhar xahar tal-marda tiegħu għaddieh fil-ġermanja mdawwar bl-imhabba tal-ġenituri tiegħu. Indifen f'Neckargemünd. L-ahhar xahar tiegħu, minkejja t-tbatija, dejjem kien iqaddes f'kamartu.

Fl-ahhar jiem ta' hajtu huwa għadda lill-editur Dumnikan, Patri Vincenzo Benetollo, xogħol volumuż ta' metafizika li kien ilu jahdem fuqu għaxar snin shah. Dan ix-xogħol kien ippubblikat fl-1991.

Miet f'Neckargemünd fl-1 ta' Jannar 1990, fl-istess waqt li art twelidu kienet għaddejja minn taht idejn ir-reġim Komunista għad-demokrazija. Il-voti ta' Tumas kienu laħqu l-ghan tagħhom. Il-funeral tiegħu sar fil-5 ta' Jannar, 1990.

Wara li miet fi stat ta' qdusija, bosta devoti u hbieb fl-Italja u fir-Repubblika Ċeka, talbu li tibda l-kawża għall-beatifikazzjoni tiegħu. Ix-xewqa tagħhom inqatgħet meta fil-25 ta' Frar, 2006, fil-bażilika ta' San Duminku ġewwa Bologna, il-Kardinal Caffarra inawgura solennament il-proċess ta' beatifikazzjoni. ■

Talba biex jinjalghu grazzji bl-interċessjoni tal-Qaddej ta' Alla Patri Tumas Tyn OP

Missier Qaddis, ghani fil-hniena, li tajtna l-Verb tiegħek sabiex mid-dlam imexxina lejn id-dawl, inroddulek hajr għad-doni tal-Ispirtu tiegħek li tajt lill-qaddej tiegħek Tumas Tyn. Aghmel li jkun jisthoqqlu jiġi mgholli għall-gieħ tal-altari, biex bix-xhieda li tana bhala iben denju tal-qaddis missierna Duminku u tal-Imqaddsa Vergni Marija, iqanqal lil bosta biex jimxu wara Kristu, u bl-interċessjoni tiegħu nitolbuk taqlgħalna l-grazzja li qeghdin nitolbuk. Bi Kristu sidna. Ammen.

Missierna... Sliema... Glorja...
(bl-approvazzjoni tal-Knisja)

• *Dawk li jirċievu xi grazzja bl-interċessjoni tal-Qaddej ta' Alla, Patri Tumas Tyn, huma mitlubin jinfurmaw lill-viċi postulator tal-kawża, Patri Giovanni Cavalcoli, OP, Convento San Domenico, Piazza San Domenico 13, 40124, Bologna, Italia.*

*Tel 0039 051.6400418 jew 0039 051.6400411
e-mail: padrecavalcoli@gmail.com*